

1 – Test de antrenament - BACALAUREAT
Proba E. d)
Logică, argumentare și comunicare

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I**(30 de puncte)**

A. Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre enunțurile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Din punct de vedere intensional, termenul „fotoliu” este:
 - a. pozitiv, precis, abstract, nevid
 - b. absolut, concret, compus, pozitiv
 - c. absolut, concret, simplu, pozitiv
 - d. simplu, absolut, general, concret
2. Dacă termenului „carte de colorat” i se elimină proprietatea „de colorat” atunci:
 - a. intensiunea crește, iar extensiunea scade
 - b. intensiunea scade, iar extensiunea crește
 - c. extensiunea crește, iar intensiunea nu se modifică
 - d. extensiunea rămâne constantă
3. O operație de clasificare este corectă dacă:
 - a. este completă
 - b. lasă rest
 - c. este prea largă
 - d. asemănările dintre obiectele aflate în aceeași clasă sunt mai puțin importante decât deosebirile dintre ele
4. Teza demonstrației este reprezentată de:
 - a. raționamentul prin care se deduce concluzia din premise
 - b. propoziția care urmează să fie demonstrată
 - c. ansamblul de premise din care este inferată o nouă propoziție
 - d. procedeul demonstrației
5. Propoziția „Unii adolescenți sunt rebeli” este:
 - a. particulară afirmativă
 - b. universală afirmativă
 - c. universală negativă
 - d. particulară negativă
6. Raționamentul „Dacă unele sculpturi sunt opere de artă valoroase, atunci unele opere de artă valoroase sunt sculpturi” este :
 - a. obversiune
 - b. conversiune
 - c. inducție completă
 - d. inducție incompletă
7. Un raționament în care concluzia este la fel de generală sau mai puțin generală decât premisele din care a fost obținută este :

- a. nedeductiv
- b. deductiv
- c. tare
- d. concludent

8. Subiectul logic al propoziției „Unii oameni inteligenți sunt ambițioși” este:

- a. ambițioși
- b. unii oameni
- c. oameni inteligenți
- d. unii

9. Inducția completă se caracterizează prin:

- a. valoare de cunoaștere crescută
- b. concluzie probabilă
- c. enumerarea unei părți din cazurile analizate
- d. examinarea fiecărui element al clasei

10. Un exemplu de inducție incompletă este următorul raționament:

- a. Dacă toate metalele sunt prețioase, atunci unele metale nu sunt prețioase
- b. Dacă fiecare metal este prețios, atunci toate metalele sunt prețioase
- c. Dacă unele metale sunt prețioase, atunci toate metalele sunt prețioase
- d. Dacă unele metale sunt prețioase, atunci unele metale nu sunt prețioase

20 de puncte

B. Fie termenii A, B, C, D, și E astfel încât termenii B și E sunt în raport de contradicție cu același univers de discurs pe care-l epuizează, ambii aflându-se totodată în raport de încrucișare cu termenul D, dar în opoziție cu termenul C; termenul A este specia termenului C, dar se află în raport de încrucișare cu termenul D.

1. Reprezentați, prin metoda diagramelor Euler, pe o diagramă comună, raporturile logice dintre cei cinci termeni.

2 puncte

2. Stabiliți, pe baza raporturilor existente între termenii A, B, C, D, E care dintre următoarele propoziții sunt adevărate și care sunt false (notați propozițiile adevărate cu litera A, iar propozițiile false cu litera F):

- a. Niciun B nu este E.
- b. Unii E nu sunt C.
- c. Unii E sunt A.
- d. Toți C sunt A.
- e. Unii C nu sunt D.
- f. Unii A sunt C.
- g. Niciun C nu este B.
- h. Toți A sunt B.

8 puncte

SUBIECTUL al II-lea**(30 de puncte)**

Se dau următoarele propoziții:

1. Unele articole vestimentare sunt confecționate din bumbac organic.
2. Toate pixurile cu gel sunt instrumente de scris.
3. Niciun câine nu este animal erbivor.
4. Unele teme pentru acasă nu sunt ușor de rezolvat.

A. Construieți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, supraalterna propoziției 1, contrara propoziției 2, subalterna propoziției 3 și subcontrara propoziției 4.

8 puncte

B. Aplicați explicit operațiile de conversiune și obversiune, pentru a deriva conversa și obversa corecte ale fiecăreia dintre propozițiile 2 și 3, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural.

8 puncte

C. Construieți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, contradictoria obversei conversei propoziției 1, respectiv, obversa subcontrarei propoziției 4.

6 puncte

D. Doi elevi, X și Y, opinează astfel:

X: *Dacă unele fapte imorale nu sunt ilegale, atunci unele fapte imorale sunt legale.*

Y: *Dacă toți ghiocerii sunt flori de primăvară, atunci toate florile de primăvară sunt ghioceri.*

Pornind de la această situație:

- a. scrieți, în limbaj formal, opiniile celor doi elevi; 4 puncte
- b. precizați corectitudinea/incorectitudinea logică a raționamentelor formalizate; 2 puncte
- c. explicați corectitudinea/incorectitudinea logică a raționamentului elevului Y. 2 puncte

SUBIECTUL al III-lea**(30 de puncte)**

A. Fie următoarele două moduri silogistice: **iai-1**, **eio-3**.

1. Scrieți schema de inferență corespunzătoare fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date și construiți, în limbaj natural, un silogism care să corespundă uneia dintre cele două scheme de inferență. 8 puncte

2. Verificați explicit, prin metoda diagramelor Venn, validitatea fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date, precizând totodată decizia la care ați ajuns. 6 puncte

B. Construieți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, un silogism valid, cu premise adevărate, prin care să justificați propoziția „Unele emoții puternice sunt greu de gestionat”. 6 puncte

C. Fie următorul silogism: *„Deoarece toți liliecii sunt mamifere, iar nicio rândunică nu este mamifer, rezultă că nicio rândunică nu este liliac”.*

Pornind de la silogismul dat, stabiliți care dintre următoarele propoziții sunt adevărate și care sunt false (notați propozițiile adevărate cu litera A, iar propozițiile false cu litera F):

1. Termenul mediu este nedistribuit în premisa majoră.
2. Subiectul logic al concluziei este predicat în premisa minoră.
3. Concluzia silogismului este o propoziție universală afirmativă.
4. Predicatul logic al concluziei este reprezentat de termenul „liliac”. 4 puncte

D. Fie următoarea definiție: *Asteroizii sunt corpuri care există în spațiul cosmic.*

- a. Menționați o regulă de corectitudine pe care o încalcă definiția dată. 2 puncte
- b. Precizați o altă regulă de corectitudine a definirii, diferită de regula identificată la punctul a. și construiți o definiție care să o încalce, având ca definit termenul „asteroizi”. 4 puncte

1 – Test de antrenament - Bacalaureat
Proba E. d)
Logică, argumentare și comunicare
BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total acordat pentru lucrare.

SUBIECTUL I (30 de puncte)

A. câte 2 puncte pentru fiecare răspuns corect, astfel:

1-c, 2-b, 3-a, 4-b, 5-a, 6-b, 7-b, 8-c, 9-d, 10-c

10x2p= 20 puncte

B. 1. reprezentarea corectă, prin metoda diagramelor Euler, pe o diagramă comună, a raporturilor logice dintre cei cinci termeni

2 puncte

2. câte 1 punct pentru fiecare răspuns corect, astfel: a-A, b-A, c-F, d-F, e-A, f-A, g-A, h-F

8x1p= 8 puncte

SUBIECTUL al II -lea (30 de puncte)

A. - câte 1 punct pentru construirea, în limbaj formal, a supraalternei propoziției 1 (SaP), a contrarei propoziției 2 (SeP), a subalternei propoziției 3 (SoP) și a subcontrarei propoziției 4 (SiP)

4x1p= 4 puncte

- câte 1 punct pentru construirea, în limbaj natural, a supraalternei propoziției 1, a contrarei propoziției 2, a subalternei propoziției 3 și a subcontrarei propoziției 4

4x1p= 4 puncte

B. - câte 1 punct pentru aplicarea explicită a operațiilor de conversiune și obversiune, pentru a deriva conversa și obversa corecte ale fiecăreia dintre propozițiile 2 și 3, în limbaj formal

2x2x1p= 4 puncte

- câte 1 punct pentru derivarea, în limbaj natural, a conversei fiecăreia dintre propozițiile 2 și 3

2x1p= 2 puncte

- câte 1 punct pentru derivarea, în limbaj natural, a obversei fiecăreia dintre propozițiile 2 și 3

2x1p= 2 puncte

C. - câte 1 punct pentru construirea, în limbaj formal, a contradictoriei obversei conversei propoziției 1 ($Pa\sim S$), respectiv, a obversei subcontrarei propoziției 4 ($So\sim P$).

2x1p= 2 puncte

- câte 2 puncte pentru construirea, în limbaj natural, a contradictoriei obversei conversei propoziției 1, respectiv, a obversei subcontrarei propoziției 4

2x2p= 4 puncte

D. a. câte 2 puncte pentru scrierea, în limbaj formal, a fiecăreia dintre opiniile celor doi elevi (X: $SoP\rightarrow Si\sim P$, respectiv Y: $SaP\rightarrow PaS$)

2x2p= 4 puncte

b. câte 1 punct pentru precizarea corectitudinii/ incorectitudinii logice a fiecăreia dintre cele două raționamente formalizate (de exemplu, X: $SoP\rightarrow Si\sim P$, obversiune validă, Y: $SaP\rightarrow PaS$ conversiune nevalidă)

2x1p= 2 puncte

c. explicarea corectitudinii/ incorectitudinii logice a raționamentului elevului Y (de exemplu, Y: SaP→PaS conversiune nevalidă, se încalcă legea distribuirii termenilor, termenul P apare distribuit în concluzie dar nu este distribuit în premisă)

2 puncte

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)

A. 1. - câte 2 puncte pentru scrierea schemei de inferență corespunzătoare fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date, astfel:

iai-1**eio-3****MiP****MeP****SaM****MiS****SiP****SoP**

2x2p= 4 puncte

- construirea, în limbaj natural, a unui silogism care să corespundă oricăreia dintre cele două scheme de inferență

4 puncte

2. - câte 2 puncte pentru reprezentarea grafică, prin intermediul diagramelor Venn, a fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date

2x2p= 4 puncte

- câte 1 punct pentru precizarea deciziei privind validitatea fiecărui mod silogistic reprezentat grafic: iai-1 - mod silogistic nevalid, eio-3 - mod silogistic valid

2x1p= 2 puncte

Notă: Punctajul se acordă numai în situația în care decizia privind validitatea fiecărui mod silogistic rezultă din reprezentarea grafică a acestuia.

B. - construirea, în limbaj formal, a silogismului valid care să justifice propoziția dată

3 puncte

- construirea, în limbaj natural, a silogismului valid care să justifice propoziția dată 3 puncte

C. câte 1 punct pentru fiecare răspuns corect, astfel: 1-A, 2-F, 3-F, 4-A

4x1p= 4 puncte

D. a. menționarea oricărei reguli de corectitudine pe care o încalcă definiția dată 2 puncte

b. - precizarea oricărei alte reguli de corectitudine a definirii, diferită de regula de la punctul a.

2 puncte

- construirea definiției cerute, având ca definit termenul „asteroizi”

2 puncte